

RADIRKE V OBLIKI FIGURIC: PISARNIŠKI PRIPOMOČEK ALI IGRAČA?

Kontaktna točka SIST pogosto prejema vprašanja proizvajalcev, uvoznikov in distributerjev glede pravilne opredelitve proizvodov ter njihove skladnosti z zakonodajo. Ena od dilem v praksi je lahko tudi meja med pisarniškimi oz. šolskimi pripomočki in igračami – vprašanje, ki je ključno za določitev ustreznih harmoniziranih standardov in varnostnih zahtev.

Odgovor se zdi na prvi pogled preprost: če je proizvod namenjen brisanju sledi svinčnika, gre za radirko. A v zakonodaji o varnosti proizvodov osnovna funkcija proizvoda ni vedno dovolj za njegovo pravilno opredelitev. Ključno je namreč določiti, ali posamezna radirka šteje za pisarniški/šolski pripomoček ali za igračo.

Gre za denimo radirke v obliki majhnih pošasti, živali, figuric ali drugih otrokom privlačnih likov (npr. risani junaki). Čeprav opravljajo funkcijo običajne radirke, lahko njihova oblika, zasnova in podoba odpirajo vprašanje, ali jih je treba opredeliti in nato obravnavati tudi kot igrače.

Kdaj je radirka (tudi) igrača?

Pri presoji tega, kdaj je radirka samo pisarniško-šolski pripomoček in kdaj še igrača, je ključno prepoznati, ali je proizvod zasnovan oz. namenjen – izključno ali ne – igri otrok, mlajših od 14 let.

Zgolj dejstvo, da ima proizvod uporabno oz. praktično funkcijo (brisanje sledi svinčnika), še ne izključuje možnosti, da se opredeli kot igrača.

Evropska komisija (EK) je to problematiko podrobneje obravnavala v smernicah Guidance Document No. 15 on the application of the Directive on the Safety of Toys, Colouring and painting articles, writing and drawing articles and stationery items, ki pripomorejo k razumevanju pri razmejevanju med pisarniškimi potrebščinami, pisali ter igračami.

Pri opredelitvi posameznega proizvoda so pomembni predvsem njegova zasnova in videz, način predstavitve in trženja, predvidena uporaba ter vprašanje, ali proizvod zaradi svojih značilnosti vsebuje t. i. dodano vrednost za igro (play value). Pravno opredelitev je zato treba izvesti za vsak proizvod posebej.

Zakaj je pravilna opredelitev tako pomembna?

Če se ugotovi, da proizvod sodi med igrače, veljajo zanj stroge zahteve posebne zakonodaje o varnosti igrac. To neposredno vpliva na oceno varnosti, postopek ugotavljanje skladnosti, vsebino tehnične dokumentacije, izjavo EU o skladnosti, nameščanje oznake CE ter na predpisana opozorila in zahteve glede sledljivosti.

Pravilna (pravno-formalna) opredelitev proizvoda je zato eden prvih in najpomembnejših korakov pri ugotavljanju, katere zakonodajne obveznosti (zahteve) mora proizvajalec oziroma drug gospodarski subjekt izpolniti pred dajanjem proizvoda na trg.

Najprej opredelitev, nato dokazovanje skladnosti

Preden se začnejo preverjati certifikati, preskusna poročila in druga dokumentacija, je treba odgovoriti na temeljno vprašanje, in sicer za kakšen proizvod v resnici gre.

Napačna opredelitev na začetku lahko namreč pomeni, da se celoten postopek ugotavljanja skladnosti izvede na napačni zakonodajni podlagi – to pa v praksi vodi do neveljavnih certifikatov in nepotrebnih finančnih tveganj.

Primer radirke v obliki otrokom privlačnega lika jasno kaže, da pri opredelitvi proizvoda ni odločilna zgolj njegova primarna uporabna funkcija, temveč je treba upoštevati tudi njegovo zasnovo, predvideni namen, način trženja ter druge značilnosti, ki izdelku dajejo dodano vrednost za igro (play value).

Pravilna pravna opredelitev proizvoda zato ni le formalni korak, temveč nepogrešljiv temelj celotnega sistema varnosti proizvodov. Gospodarskim subjektom zagotavlja pravno varnost pred vstopom na trg, potrošnikom – še zlasti otrokom – pa visoko raven zaščite pred tveganji za zdravje in varnost.

Viri:

- Evropska komisija (EK), Guidance Document No. 15 – Colouring and painting articles, writing and drawing articles and stationery items
- slika: Guidance Document No. 15 – Colouring and painting articles, writing and drawing articles and stationery items

Pripravila: **Enisa Šmrković, mag., Kontaktna točka SIST**